

FUNCTIONARUL PUBLIC

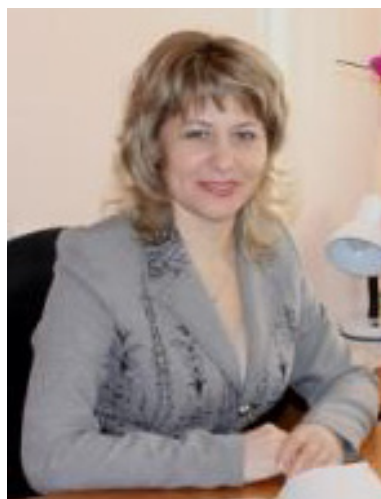
ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Dezvoltarea profesională – noi priorități

Pe 26 ianuarie curent, la Academia de Administrare Publică au demarat cursurile de dezvoltare profesională. Astfel, este continuat modulul „Dezvoltarea leadership-ului în administrația publică”, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). În cadrul altor cursuri au fost abordate asemenea tematici cum ar fi „Integrarea profesională în funcția publică a funcționarilor publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice centrale”, „Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu ale personalului cu funcții de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale”, „Elaborarea și evaluarea politicilor publice ale personalului cu funcții de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale”.

Dna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională al Academiei, se referă în continuare la sarcinile acestuia pentru anul 2015.

ționate a Guvernului, în anul curent, la Academia de Administrare Publică, urmează sa-și perfecționeze calificația 1090 de funcționari din administrația publică centrală și locală. Cursurile de instruire au fost incluse în comanda de stat la solicitarea funcționarilor, în baza analizei necesităților de instruire.

Un element inovativ al hotărârii amintite, comparativ cu anul trecut, este micșorarea numărului de persoane în grup de la 30 (comparativ cu anii precedenți) până la 25. Această propunere a fost înaintată de Academie, reieșind din principiile andragogiei și experiența statelor europene de instruire a funcționarilor publici, care demonstrează că asimilarea informației necesare și utilizarea metodelor de instruire a adulților este eficientă în grupuri cu un număr de 20-25 de persoane.

Astfel, limitarea numărului de persoane în grupuri până la 25, va contribui semnificativ la asigurarea sustenabilității procesului de dezvoltare profesională prin transferarea cunoștințelor și deprinderilor la locul de muncă a funcționarilor publici.

Grupurile de 30 persoane s-au păstrat doar la cursurile cu tematica „Integrarea profesională în funcția publică”, organizate pentru funcționarii publici debutanți, ceea ce a fost condiționat de necesitatea instruirii unui număr sporit de angajați în acest domeniu.

De menționat că, pe parcursul ultimilor ani, colaborarea autorităților administrației publice cu Academia s-a intensificat semnificativ. Această colaborare derivă din ne-

lul din administrația publică centrală avem câte 40 – 50 de solicitări (pentru cele 25 locuri stabilite prin comanda de stat), ceea ce ne obligă să procesăm eficient listele, reieșind din principiul reprezentativității.

În ceea ce privește colaborarea cu autoritățile locale, de asemenea, putem observa tendința de manifestare a interesului sporit atât pentru cursurile organizate la comanda de stat, cât și pentru cele organizate în colaborare

Obiectivul de bază al Departamentului dezvoltare profesională în anul 2015 este, desigur, satisfacerea calitativă a necesităților de instruire ale funcționarilor publici, precum și a cererii crescânde la serviciile de instruire din partea autorităților publice, în contextul proceselor de integrare europeană a Republicii Moldova.

În acest context, activitatea Departamentului se va axa pe organizarea cursurilor:

- la comanda de stat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 10 decembrie 2014;
- în colaborare cu partenerii de dezvoltare;
- la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Hotărârii men-

cesitatea îndeplinirii de către funcționarii publici a criteriilor de performanță specifice funcției pe care o ocupă, formulate din perspectiva profesionalizării funcției publice.

Astfel, pentru diferite cursuri de dezvoltare profesională organizate pentru persona-

cu partenerii de dezvoltare. Dar, uneori, delegarea participanților din autoritățile locale la diferite evenimente de instruire este condiționată de mai mulți factori: numărul limitat de personal angajat,

(Continuare în pag. 3)

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a semnat decretul prin care Iurie Leancă este desemnat în calitate de candidat pentru funcția de prim-ministru.

Iurie Leancă are la dispoziție 15 zile pentru a cere votul

Președintele Nicolae Timofti a desemnat candidatul la funcția de prim-ministru

de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

În cadrul consultărilor purtate de șeful statului cu fracțiunile parlamentare, Iurie Leancă a fost propus de Partidul Liberal-Democrat pentru funcția de prim-ministru al republicii.

Premierul desemnat a de-

clarat că va purta discuții cu societatea civilă, dar și cu Partidul Comuniștilor și cu Partidul Liberal.

Iurie Leancă a mai spus că este interesat și de ideile cu privire la domeniul economic ale membrului PSRM, Zinaida Greceanii.

Referitor la declarațiile liderului comunist, Vladimir Voro-

nin, că nu va vota pentru Iurie Lencă în funcția de premier, acesta a sugerat că declarațiile anterioare trebuie lăsate de o parte.

Liberal-democratul a spus că va începe negocierile privind formarea viitorului Cabinet și privind elaborarea unui program de guvernare chiar de mâine.

Andrian Candu a fost ales în calitate de Președinte al Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XX-a cu votul a 59 de deputați, în cadrul sesiunii extraordinare convocate la solicitarea fracțiunilor PLDM și PD.

Andrian Candu a fost singurul candidat la funcția de Președinte al Parlamentului, fiind propus de Fracțiunea parlamentară a Partidului Democrat din Moldova. Până în prezent,

Andrian Candu – Președinte al Parlamentului

Președintele nou-ales al Parlamentului a ocupat funcția de vicepremier și ministru în exercițiu al economiei în Guvernul Republicii Moldova. Anterior, Andrian Candu a fost vicepreședinte al Parlamentului, între 30 mai 2013 și 11 iulie 2014, și deputat în Parlamentul Republicii Moldova, din decembrie 2010 până în iulie 2014. Licențiat în drept, absolvent al unor prestigioase instituții de învățământ din afara țării, Andrian Candu are o bogată experiență profesională în domeniul administrării afacerilor și a managementului financiar-bancar. Este căsătorit și are doi copii.

Președintele Parlamentului, Andrian Candu, va fi secondat de doi vicepreședinți. După consultarea fracțiunilor parlamentare, cu votul majorității deputaților aleși, în calitate de vicepreședinți ai Legislativului au fost aleși Liliana Palihovici și Vladimir Vitiuc.

Liliana Palihovici este vicepreședinte al Partidului Liberal-Democrat din Moldova și ocupă funcția de vicepreședinte al Parlamentului, începând din anul 2010. Anterior, Liliana Palihovici a ocupat funcția de președinte al Comisiei pentru protecție socială, sănătate și familie.

Vladimir Vitiuc este mem-

bru al Partidului Comuniștilor din Republica Moldova. Economist și magistrat în drept, Vladimir Vitiuc este deputat în Parlamentul Republicii Moldova din martie 2015.

Potrivit Regulamentului Parlamentului, președintele Parlamentului se alege pe durata mandatului Parlamentului, prin vot secret, cu votul majorității deputaților aleși. Vicepreședinții Parlamentului se aleg la propunerea președintelui Parlamentului, după consultarea fracțiunilor parlamentare, prin vot deschis, cu votul majorității deputaților aleși.

Vă salut cordial cu prilejul Zilei Diplomatului, pe care o sărbătorim pentru a doua oară, și vă doresc realizări frumoase și împlinire în tot ce faceți!

Atunci când, în 2013, am instituit această sărbătoare profesională, am pornit de la premisa că ea va fi un motiv în plus ca să punem în valoare serviciul diplomatic. Un serviciu, ai cărui angajați gestionează un sector foarte important al statului, care au un rol major în

17 ianuarie – Ziua Diplomatului

*Mesajul primului-ministru în exercițiu, Iurie Leancă, adresat cu prilejul
Zilei profesionale a Diplomatului*

afirmarea interesului național al țării, dar care deseori rămân în umbră. Și asta, pentru că este un domeniu specific, în care rezultatele constituie doar vârful unui aisberg alcătuit din mult efort, insistență și consecvență - adică, din profesionalism.

Am optat pentru ziua în care, în 1992, Republica Moldova a depus cererea de aderare la Organizația Națiunilor Unite, considerând că este o dată simbolică pentru aspirațiile noastre de constituire a unui stat prosper și democratic. De atunci, serviciul diplomatic național a

crescut și s-a maturizat odată cu Republica Moldova. Împreună, am trecut prin perioade de cumpănă, dar și prin momente frumoase. Și mă mândresc cu aceea că, împreună, am făcut astfel, încât Moldova să spargă cercul anonimatului din politica internațională și să-și facă auzită vocea în problemele-cheie din regiune.

Faptul că, astăzi, țara noastră este apreciată de partenerii externi, faptul că am făcut progrese semnificative pe calea integrării europene - când cetățenii Republicii Moldova

circulă nestingherit în țările UE, iar mărfurile noastre pătrund, gradual, pe piețele comunitare - este, într-o măsură definitorie, meritul serviciului diplomatic.

Pentru aceasta, vă felicit și vă mulțumesc tuturor - ambasadurilor care, prin dedicația lor, contribuie la consolidarea imaginii țării noastre în lume; angajaților misiunilor diplomatice și consulare, care îi asistă pe cetățenii noștri aflați peste hotare; dar și celor care muncesc acasă, în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Dezvoltarea profesională – noi priorități

(Sfârșit. Început în pag. 1)

volumul sporit de activități, loc vacant la unele funcții, lipsa finanțelor pentru delegare etc.

După cum am menționat deja, Academia va instrui la comanda de stat 1090 de per-

soane. Este mult prea puțin, comparativ cu numărul mare de personal care activează în autoritățile publice. Astfel, Academia desfășoară activități de instruire, suplimentar la comanda de stat, în baze contractuale.

În această ordine de idei, aș menționa că lideri în organizarea diferitelor activități de instruire, în anul 2014, au fost Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Dar la serviciile Academiei a

apelat și Ministerul Finanțelor, care a solicitat organizarea cursurilor în domeniul elaborării actelor normative și dezvoltării abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu. Totodată, în bază contractuală, au fost organizate și cursurile de instruire inițială a

mediatorilor.

Un număr considerabil de funcționari din autoritățile publice locale a participat la activitățile de instruire, organizate în colaborare cu Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PNUD Moldova).

Și pentru anul acesta, în adresa Academiei deja au sosit unele solicitări din partea autorităților publice, care, la moment, se află în procesul de negocieri contractuale.

În organizarea și desfășu-

rarea cursurilor de dezvoltare profesională Academia de Administrare Publică mizează mult pe relațiile de parteneriat. Astfel, începând cu semnarea Memorandumului de Colaborare Tripartit AAP-GIZ-MDRC în martie 2012, Academia s-a implicat într-un parteneriat fructuos cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) care s-a axat pe:

- elaborarea și implementarea modulelor de instruire: planificare și programare strategică la nivel local și regional; dezvoltare regională; dezvoltarea leadership-ului în administrația publică. În perioada de referință, au fost implementate 25 de cursuri cu tematica dată la care au participat 548 de funcționari;
- consolidarea și extinderea corpului de formatori: în cadrul ToT-urilor organizate au fost certificați 40 de formatori;
- publicarea ghidurilor/suporturilor de curs pentru participanți;
- consolidarea capacităților profesionale ale personalului și formatorilor implicați în procesul de instruire: efectuarea vizitelor de studii în alte state în scopul familiarizării cu cele mai avansate

practici în domeniu (România, Germania); organizarea cursurilor de limba engleză pentru formatori etc.;

- dotarea Academiei cu echipamentul performant: cu sprijinul financiar al GIZ a fost posibilă dotarea sălii de instruire cu 15 calculatoare de ultimă generație.

În ceea ce privește perspectivele de colaborare, pentru anul 2015 sunt planificate 10 cursuri de dezvoltare profesională în diferite domenii și elaborarea unor noi module de instruire: „Managementul conflictului de interese în procesul de achiziții publice”, „Managementul proprietății publice”, „Marketing regional”.

Pe parcursul anului 2014, Academia a participat activ și la realizarea activităților în cadrul Proiectului PNUD „Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată”, derulate în parteneriat cu AXA Management Consulting, Institutul de Dezvoltare Urbană, IDIS „Viitorul”. Activitățile acestui proiect s-au centrat pe formarea formatorilor în domeniul managementului resurselor umane, achizițiilor publice, managementului proprietății publice.

Vizită de studiu a masteranzilor Academiei în Turcia

Pe 15 ianuarie curent, a avut loc etapa finală a participării masteranzilor Academiei de Administrare Publică la cursul online organizat în cadrul proiectului „Rețeaua de colaborare a universităților la Marea Neagră, UNIVER-SEA.NET”. Participanții la acest curs online au avut drept sarcină elaborarea unui eseu în limba engleză la tema „Elemente culturale

și educaționale valorificate în comunitățile din bazinul Mării Negre”.

Din cei 25 de masteranzi, vom menționa că doar 5 au fost selectați pentru a participa în cadrul mobilității academice timp de 1 lună de zile în Turcia. De asemenea, ei vor fi implicați activ în măsurile educative organizate de Universitatea din Karabuk și Universitatea Aydin

din Istanbul, Turcia. Scopul acestei vizite de studiu constă în socializarea și promovarea valorilor educațional-culturale din țările participante la proiect (România, Turcia, Georgia și Republica Moldova) prin schimb de experiență și dialog intercultural.

Participanții care au întrunit condițiile stabilite pentru realizarea sarcinilor sunt: Vlad

Luca și Ludmila Fulga - masteranzi la specializarea administrare publică, Elena Brînză și Mihaela Brașoveanu - masteranzi la specializarea management și Natalia Sclifos - masterandă la specializarea relații internaționale.

Această întrunire oferă oportunitatea de a împărtăși experiența acumulată în Turcia cu masteranzii Academiei de Administrare Publică.

Ina MACOVEI,
metodistă, Direcția știință și
cooperare internațională

De la ecologia mediului la ecologia sufletului

Opera edilitară în orice entitate publică reprezintă o interferență dintre administrație (în cazul nostru - pretura sectorului Buiucani, municipiul Chișinău), gestionarii domeniului și societatea civilă. Sub aspectul ecologiei, mediului în sectorul Buiucani se întreprind măsuri concrete îndreptate spre crearea unui mediu ambiant, adecvat vieții și activității cotidiene a locuitorilor.

Administrația publică locală a sectorului Buiucani face tot posibilul pentru folosirea eficientă a mijloacelor financiare, destul de modeste, prevăzute în bugetul municipal pentru protecția mediului și amenajării teritoriului, conservării și ocrotirii monumentelor ce fac parte din patrimoniul cultural și natural al sectorului, modernizării, renovării, restaurării și amenajării obiectivelor publice. De remarcat, în mod deosebit faptul, că aceste obiective sunt realizate în comun cu populația din sectorul Buiucani, unde fondul locativ este constituit din 223 de asociații de locatari, 38 de blocuri locative departamentale și 21 de cooperative de construcție a garajelor.

Pentru îndeplinirea prevederilor dispozițiilor Primarului General al municipiului Chișinău cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunilor de amenajare și salubritate a teritoriului municipiului Chișinău pe parcursul anului trecut, ale pretorului sectorului Buiucani a fost efectuat un amplu volum de lucrări de profilaxie ecologico-sanitare și amenajare a teritoriului sectorului Buiucani.

În perioada respectivă, agenților economici li s-a recomandat să desfășoare acțiuni de amenajare și salubritate a teritoriului adiacent. Angajații preturii au expediat scrisori pentru fiecare agent economic în parte privitor la implicarea acestora în organizarea și desfășurarea acțiunilor de amenajare.

La intrarea în scările de bloc, a fost afișată adresarea pretorului către locatari cu solicitarea de a participa la salubritate a teritoriilor din preajma blocurilor locative.

În această perioadă, au fost elaborate 12 scheme de salubritate a teritoriilor adiacente obiectivelor agenților economici și a teritoriilor adiacente blocurilor de locuit, administrate de APLP/ACC/CCL/BD/CCG/APG-uri. La fel au fost elaborate 150 de scheme de delimitare a terenurilor pen-

tru salubritate a terenurilor aferente, schemelor pentru amplasarea tomberoanelor întru acumularea deșeurilor menajere solide.

Pentru o mai bună desfășurare a acestor lucrări, pretorul sectorului Buiucani, dl Valeriu Nemer

enco, a împărțit sectorul în microsectoare. Printr-o dispoziție specială, au fost desemnate persoanele responsabile din cadrul preturii, pentru realizarea măsurilor de asigurare a amenajării și salubrității în 42 de micro-sectoare din perimetrul sectorului Buiucani.

Astfel, fiecare angajat a fost responsabil de salubritate și amenajarea unui segment de teritoriu concret, pe care-l inspecta și despre care raporta periodic conducerii, prezentând o notă informativă privind respec-

tarea normelor de asigurare a curățeniei și a măsurilor de ordine sanitară de către agenții economici, instituții, organizații, întreprinderi cu formă de proprietate privată, proprietarii gheretelor, tarabelor, rulourilor, instalațiilor mobile de comerț ambulant, administratorii blocurilor de

La fel, activ s-au încadrat în acțiunile de salubritate a parcurilor din sectorul studenției de la cele 9 universități amplasate în sectorul Buiucani. Cei mai activi au fost studenții de la Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" și cei de la Universitatea Pedagogică de Stat din Tiraspol, cu sediul la Chișinău.

Au participat activ la măsurile întreprinse în perioada dată de amenajare și salubritate a teritoriului sectorului Buiucani 625 de agenți economici.

A devenit tradițional concursul „Cea mai salubră curte de bloc”, care an de an este tot mai popular, ceea ce dovedește că locuitorii sectorului țin la mediul ambiant și sunt responsabili de menținerea curățeniei în locul unde trăiesc.

Un volum mare de lucrări de salubritate a executat pe parcursul anului trecut ÎM „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, sectorul Buiucani. A fost colectat și evacuat gunoiul menajer și cel vegetal din zonele de odihnă și agrement ale sectorului, fiind lichidate toate gunoierile neautorizate. Au fost instalate echipamente de joacă pentru copii și amplasate terenuri de fitness în spațiile publice ale sectorului.

Aceste activități sunt o dovadă clară că populația sectorului este responsabilă de protecția mediului ambiant la locul de trai și colaborează cu autoritățile publice pentru o ecologie a mediului care semnifică, în ultimă instanță, și o ecologie a sufletului.

Ana ROTARU,
șefa secției locativ-comunala, sectorul Buiucani

Servicii de calitate cu eforturi comune

Primăriile Ciuciuleni, Drăgușeni Noi, Pașcani și Secăreni (Hâncești) și-au unit eforturile și sunt capabile să

tele localităților ne ajută să redirecționăm banii pentru alte priorități comunitare”, a declarat Grigore Grigoraș,

bită plăcere să constatăm că copiii vor putea merge iarna la școală fără dificultăți, bătrânii își pot aduce apă pentru consum, iar populația va avea acces la drumurile de importanță națională”.

În cadrul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, 40 de primării din Moldova și-au unit eforturile și au creat 10 întreprinderi de cooperare intercomunitară. Acestea prevăd prestarea unor servicii publice - colectarea și evacuarea deșeurilor, iluminarea strădă, întreținerea și deszăpezirea drumurilor, amenajarea

alte primării din țară. Suntem siguri că doar cu eforturile conjugate vom avea o Moldova mai curată, mai luminoasă, cu drumuri accesibile pentru cetățenii țării noastre”, a afirmat Victoria Cujbă.

ICI „Ciuciuleni” este unul din cele 10 proiecte de cooperare intercomunitară implementate în mai multe raioane din Republica Moldova, care transcriu în practică prevederile Strategiei Naționale de Descentralizare a Republicii Moldova, aprobată de Parlamentul Republicii Moldova în aprilie 2012.

soluționeze în comun problema întreținerii și deszăpezirii drumurilor la nivel local.

Pe 22 ianuarie 2015, aici a fost lansată, în premieră, Întreprinderea intercomunitară (ICI) de servicii comunale „Ciuciuleni”. Proiectul care prevede achiziționarea de utilaje multifuncționale pentru deservirea mai multor localități, realizat cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) al Guvernului Republicii Moldova, este implementat de PNUD și UN Women, cu susținerea financiară a Guvernului Danemarcei.

„Datorită noului serviciu intercomunitar, am reușit să

primarul comunei Ciuciuleni, la evenimentul de lansare a noii întreprinderi intercomunitare de servicii comunale.

În cadrul evenimentului a avut loc prezentarea mandatului Întreprinderii de Cooperare Intercomunitare din Ciuciuleni și a fost testat echipamentul multifuncțional ce deservește aceste localități. Ca rezultat, cele patru primării și peste 13000 de locuitori din zonă, nu vor mai fi nevoiți să aștepte 2-3 zile pentru ca tractorul din Hâncești să ajungă în localitățile lor pentru deszăpezire.

Jesper Toftlund, reprezentantul Guvernului Danez a declarat că este o onoare să

teritoriului și reparațiile capitale. De serviciile acestor întreprinderi vor beneficia peste 120 mii de cetățeni din cele 40 de localități ale republicii. Valoarea totală a granturilor oferite pentru acest tip de proiecte este de un milion de dolari SUA.

Victoria Cujbă, șefa Direcției politici descentralizare a Cancelariei de Stat, a declarat că reforma de descentralizare începe cu primăriile mai puternice și autonome. „Cooperarea intercomunitară este o metodă inovativă pentru primăriile din Republica Moldova care nu pot presta în mod individual servicii de primă necesitate pentru cetățeni. Guvernul R. Moldova încurajează preluarea acestui model de către

Întreprinderile de cooperare intercomunitară reprezintă o alternativă viabilă, mai ales pentru primăriile mici, cu mai puțin de 5000 de locuitori, care nu au suficiente resurse pentru a presta servicii publice pe cont propriu. În Republica Moldova, 86% dintre localități au mai puțin de 5 000 de locuitori.

Anul 2015 urmează a fi un an al realizărilor viabile în cadrul celorlalte proiecte de cooperare intercomunitară benefice pentru localitățile-pertenenere, care vor crea condițiile necesare de dezvoltare durabilă a lor și întru binele cetățenilor.

Tatiana SOLONARI,
consultant comunicare
PCDLI (PNUD-Moldova)

deszăpezim cu forțe proprii suprafețe de două ori mai mari cu cheltuieli de două ori mai mici. Economii substanțiale obținute în buge-

vădă că contribuția poporului danez este atât de utilă în îmbunătățirea condițiilor de trai a populației din Republica Moldova. „Este o deose-

Securitatea alimentelor garantată de profesionalismul specialiștilor

Grija față de sănătatea populației reprezintă un obiectiv de o importanță primordială în politica oricărui stat, deoarece sănătatea constituie valoarea cea mai de preț și componenta indispensabilă a dezvoltării și prosperării sociale.

*Politica Națională de Sănătate se impune ca o prioritate în cadrul eforturilor pe care le depune Guvernul Republicii Moldova și societatea civilă în vederea fortificării continue a sănătății populației și redresării situației economico-sociale din țară. În acest context, se înscrie și activitatea Agenției Naționale pentru Securitatea Alimentelor, instituție publică, creată acum doi ani, anume cu scopul de a multiplica eforturile statului privind sănătatea populației. La această temă vă propunem un interviu realizat cu dl **Ion SULA**, director general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.*

CORRESPONDENTUL: Stimate domnule director, pentru început, V-am ruga să faceți o scurtă prezentare a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, necesitatea fondării acestei instituții, sarcinile și prioritățile sale.

Ion SULA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost creată la 16 ianuarie 2013 din necesitatea delimitării stricte și exhaustive a competențelor autorităților de resort, pentru excluderea dublării acțiunilor între organele de stat, pentru consolidarea instituțională a organelor implicate în procesele de verificare a stabilității și respectării cerințelor sanitar-epidemiologice, a măsurilor sanitar-veterinare și fitosanitare la importul sau exportul produselor alimentare precum și pentru intensificarea controlului de stat asupra inofensivității produselor alimentare.

Agenția este o autoritate administrativă subordonată

Guvernului, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul de reglementare și control pentru siguranța alimentelor și în domeniul sanitar-veterinar, zootehnic, al protecției plantelor și carantinei fitosanitare, controlului semincer, calității produselor primare, produselor alimentare și a hranei pentru animale.

În structura statelor de personal a Agenției se regăsesc peste 1400 de persoane, absoluta majoritate dintre care sunt specialiști cu statut de funcționar public. Astfel, ANSA este constituită din aparatul central, structura căruia este formată din direcții, secții, servicii și posturi de control sanitar-veterinar și fitosanitar. În calitate de servicii publice desconcentrate, în fiecare raion activează subdiviziuni teritoriale (direcțiile raionale/municipale) pentru siguranța alimentelor, cu statut de persoană juridică.

La general, Agenția asigură organizarea și coordonarea acțiunilor în domenii orientate spre garantarea siguranței alimentelor, precum și a calității produselor alimentare, menținerea și ameliorarea bunăstării animalelor și stării fitosanitare, întreținerea unui sistem

de măsuri statale menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, obținute ca rezultat al prelucrării lor.

COR.: Ați activat un timp la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de viceministru. Cum vedeți colaborarea dintre aceste instituții, ce probleme urmează a fi soluționate?

I. S.: Avem o colaborare bună cu colegii de la minister, dovadă este multitudinea de acte normative co-

alimentelor, iar acele acte trebuie deja să le adaptăm datorită faptului că din 2013 ANSA este autoritate centrală de specialitate în subordinea directă a Guvernului și nu a Ministerului. Totodată, reieșind din competențele ANSA, instituția colaborează cu toate autoritățile publice și private din domeniul sanitar, agricol, comercial, economic și cu autoritățile administrative locale, accentul fiind pus pe deschidere și comunicare încă din prima mea zi de activitate la Agenție.

COR.: ANSA este o auto-

mune, emise de instituțiile noastre. Până la urmă, noi suntem o instituție distinctă care implementează politicile din domeniu, aprobate de Guvern. În același timp, subliniez, că există încă anumite acte normative care ne obligă să raportăm ministerului o parte din măsurile din domeniul siguranței

ritate centrală relativ tânără, de pionierat pentru țara noastră. Cum a fost selectată echipa de specialiști care să presteze servicii de calitate, conform sarcinilor trasate?

I. S.: Având în vedere că

(Continuare în pag. 7)

Securitatea alimentelor garantată de profesionalismul specialiștilor

(Sfârșit. Început în pag. 6)

ANSA s-a format prin comasarea instituțiilor de profil, și anume Agenția Sanitar-Veterinară și Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, o

bună parte din specialiști au fost transferați în mod automat în cadrul ANSA, păstrându-și domeniile de activitate. La moment, avem mulți tineri specialiști angajați și suntem în permanență deschiși să angajăm persoane tinere, capabile, cu mentalitate europeană, cu atitudine loială față de instituție și dorință de muncă. Politica de cadre, pentru care optează Agenția din februarie 2014, este bazată pe acordarea priorității specialiștilor tineri, iar contractele de muncă ale persoanelor care au dobândit dreptul binemeritat de a se odihni la pensie, sunt prelungite doar în cazurile în care nu avem oferte de angajare a noilor specialiști.

COR.: În acest sens, a apărut, probabil, și motivația de a iniția relații de colaborare cu Academia de Administrare Publică pentru instruirea cadrelor

de funcționari în domeniul securității alimentare, colaborare destul de fructuoasă pe parcursul anului 2014. Care a fost rezultatul acestor cursuri de instruire și care sunt perspectivele acestei colaborări?

I. S.: Într-adevăr, avem o colaborare foarte productivă cu Academia de Administrare Publică. Astfel, pe parcursul anului 2014, în cadrul Academiei au fost organizate 8 cursuri pentru 268 de colaboratorii ANSA cu impact pozitiv asupra activității noastre. Drept rezultat, indicatorii de performanță ai celor instruiți au crescut semnifica-

tiv, fapt constatat și prin rapoartele anuale de activitate.

Pe această cale, aducem mulțumiri Academiei pentru asigurarea procesului continuu de instruire și dezvoltare a personalului ANSA și vreau să subliniez faptul că suntem deschiși pentru continuarea acestei colaborări.

COR.: Cum vedeți în perspectivă activitatea ANSA și ce probleme de interes național și social urmează să fie abordate și soluționate?

I. S.: În perioada imediat următoare, prioritar pentru Agenție este implementarea în termen a tuturor măsurilor prevăzute în Acordul de Liber Schimb și Aprofundat cu Uniunea Europeană. Or, fără armonizarea cadrului normativ și a standardelor naționale la aquis-ul comunitar producătorii locali nu vor putea să exporte produse alimentare în spațiul european. De asemenea, procesul de modernizare a Agenției va

cuprinde implementarea conceptului e-ANSA, care va rezolva foarte multe din problemele actuale ale Agenției referitoare la trasabilitate pe întreg lanțul alimentar, ceea ce va permite consumatorului, în baza principiului „de la furcă la furculiță”, să afle prin citirea codului de bare a produsului alimentar de pe raft orice informație referitor la locul unde a fost crescut, cine l-a recoltat, termenul de păstrare, cine a transportat, unde a fost depozitat produsul.

De asemenea, unul dintre obiectivele noastre pentru anii 2015-2017 este concentrarea angajaților în noul sediu de pe strada Kogălniceanu, fapt care va permite să atingem performanțele manageriale așteptate și va crește capacitățile agenției de a răspunde la solicitările populației, agenților economici și a structurilor de stat. Suplimentar, pentru fortificarea capacităților de protejare a pieței interne a produselor

Cu toate acestea, nu putem neglija piața estică de desfacere a produselor alimentare. Iar pentru reluarea exporturilor pe piețele tradiționale, Agenția este dispusă să demonstreze inofensivitatea produselor noastre în orice moment. Măsuri luate de către instituție pentru eliminarea deficiențelor invocate de partea rusă au fost implementate deja de câteva luni, iar pentru confirmarea acestui fapt suntem dispuși să invităm în orice moment experții ruși.

În altă ordine de idei, la nivel de instituție, un obiectiv important este consolidarea capacităților și creșterea profesională continuă a angajaților ANSA cu suportul inclusiv al Academiei de Administrare Publică. Lanțul alimentar al Republicii Moldova evoluează în permanență, iar mandatul nostru trebuie să evolueze pentru a fi mereu la nivelul cerințelor zilei de azi.

alimentare vom continua procesul de construcție și dotare a celor 4 Puncte de Inspecție la Frontieră cu suportul Băncii Mondiale la Palanca, Criva, Cahul și Leușeni.

COR.: Vă mulțumim pentru interviu și vă dorim noi realizări.

**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Inovații sociale în serviciul public

Anul 2015 va fi determinat de o nouă etapă calitativă în promovarea implicării mai active a societății în administrarea publică. O contribuție însemnată, în acest sens, revine Laboratorului de inovații sociale – MiLab (abr. din engleză - Moldova Innovation Lab), care a fost lansat în republica noastră în octombrie, anul trecut. MiLab este o platformă creată de PNUD Moldova și Centrul de Guvernare Electronică prin care actori din sectoarele public, privat și nonprofit identifică și experimentează inovațiile în soluționarea problemelor sociale.

Esența activității laboratorului este „cocrearea” (împreună cu oamenii) a soluțiilor și serviciilor publice care ar fi centrate pe oameni. Este un proces reiterativ de testare și dezvoltare a soluțiilor la scară mică cu extinderea ulterioară la scară largă a unor soluții eficiente pentru sistem, dar și care ar corespunde necesităților beneficiarilor. Deși sună aproape instinctiv și este de mult utilizată de sectorul privat în inovațiile de business, totuși această abordare este deseori omisă în reformarea serviciilor publice sau dezvoltarea unor programe noi. Respectiv, MiLab și-a început activitatea prin aplicarea acestei abordări în trei direcții de lucru: a) reingineria serviciilor publice; b) proiecte de dezvoltare PNUD și c) sporirea participării membrilor societății civile.

În susținerea reformei serviciilor publice, stabilită prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr.122, din 18 februarie 2014, MiLab, pe de o parte, a organizat în luna decembrie a anului trecut un atelier de lucru și instruire pe aplicarea instrumentelor și tehnicilor *Design Thinking* în reingineria serviciilor publice pentru aproximativ 27 de funcționari publici, implicați în procesul de reinginerie. Pe de altă parte, a început reingineria serviciilor de indemnizație lunară pentru îngrijirea copiilor împreună cu CNAS și serviciul de ajutor material împreună cu autoritățile locale din Ciuciuleni (Hâncești) și colegii de la Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI), utilizând metodologia *Design Thinking*.

Design Thinking este una dintre abordările moderne, inovative în reingineria servi-

ciilor publice care are drept piloni „cocrearea” și optimizarea în comun cu beneficiarii serviciului public, prototipizarea soluțiilor, testarea acestora împreună cu cetățenii înainte de escaladarea pe o scară largă.

Abordarea *Design Thinking*, aplicată deja pe larg în state, precum Marea Britanie, Danemarca, Suedia, Singapore, generează beneficii semnificative. Aceasta a condus atât la creșterea satisfacției utilizatorilor, cât și a prestatorilor de servicii, au adus impact în termen lung privind economisirea resurselor instituțiilor. De exemplu, un spital de urgență din Londra e economisit în raport de 3:1 pentru fiecare liră investită în redesign-ul secției de internare a pacienților. În Singapore, regândirea serviciilor pentru foștii deținuți a condus în termen lung la o descreștere a recidivelor de către foștii deținuți de la 45% la doar 27%. Redesign-ul înregistrării online a companiilor de către Centrul de Inovații MindLab din Danemarca a contribuit la economisirea a 4,5 milioane USD în 4 ani prin eliminarea erorilor de înregistrare și apelurilor la consultarea funcționarilor pentru a înregistra companiile online.

Scopul final al atelierului și instruirii organizate pentru funcționarii responsabili de reinginerie este dezvoltarea unor instituții și agenții publice mai deschise spre colaborarea cu cetățeanul de rând și dezvoltarea unei culturi a inovațiilor continue în organizațiile guvernamentale. Sperăm că, în anul 2015, funcționarii vor aplica cele învățate, iar MiLab le va asigura suportul necesar în cazul în care va fi solicitat.

Serviciile menționate, demarate conform reingineriei

după metoda *Design Thinking*, sunt la etapa de inițiere, dezvoltare și testare a prototipurilor și ne propunem ca în anul 2015 să testăm și să elaborăm soluțiile finale care ar fi instituționalizate de CNAS și primăria din Ciuciuleni.

În colaborare cu un alt proiect PNUD, MiLab a demarat un proiect de revitalizare a unui

sector de poliție, împreună cu experții de la FutureGov și Studio TILT. În cadrul proiectului, atât membri ai comunității cât și ofițeri ai poliției au fost implicați în regândirea spațiului, din perspectiva creării unui mediu favorabil pentru comunicare și colaborare între poliție și comunitate. La moment, design-ul mai flexibil și deschis comunității al secției de poliție a fost creat și confirmat, urmează pregătirea specificațiilor tehnice și demararea lucrărilor de construcție în primăvară cu speranța de a avea rezultate vizibile deja în vara anului 2015.

Pe direcția sporirii participării membrilor societății civile, MiLab a mai lansat o inițiativă online, „Provocarea „Școala Modernă”, în cadrul căreia tinerii, părinții acestora, profesorii și oricine, care are idei creative, pot participa și propune propriile soluții pentru a îmbunătăți educația în

școli. Întrebarea sau problema concretă, la care au fost invitați să răspundă oamenii a fost: „Cum facem ca școala să dezvolte competențe utile pentru viață?” Din cele 50 de idei, primite ca răspuns, MiLab urmează să selecteze împreună cu Ministerul Educației 3-4 cele mai fezabile și eficiente idei, conform raportului de cost-efect, care vor putea fi pilotate până la finele anului de studii, în mai 2015, scopul final fiind găsirea unor soluții chiar de la oameni de a îmbunătăți educația în școli și testarea acestora pentru a asigura calitatea înainte de a fi preluate de Ministerul Educației.

În anul 2015, MiLab își propune să continue activitățile

începute în 2014 și, anume, să finalizeze pilotarea soluțiilor la Provocarea „Școala Modernă”, să testeze și să implementeze servicii de indemnizație lunară de îngrijire a copilului și ajutor material mai bune și mai eficiente, să continue și să intensifice implicarea societății civile în discuția pe tema inovațiilor sociale pentru a crea o cultură a inovației și în sectorul public.

Cât privește proiectele noi, avem mai multe idei care ar presupune conlucrarea cu sectorul public la nivel local. Pe termen lung, MiLab își dorește crearea unei **comunități de inovatori sociali**, din diferite sectoare – public, social, privat pentru o conlucrare constructivă și eficientă la soluționarea problemelor care, indiscutabil, pot fi rezolvate prin implicarea mai multor părți.

Cristina LISII,
coordonator comunicare
MiLab

Grigore Vieru „acum și în veac” (5)

La 14 februarie 2015 poetul Grigore Vieru ar fi împlinit 80 de ani. Dar s-a grăbit să fie alături de Mihai Eminescu și a plecat la el acum 6 ani, pe 18 ianuarie, când se întorcea de la Cahul unde a participat la o festivitate de suflet consacrată Poetului nostru Național. Ziarul Academiei i-a dedicat lui Grigore Vieru mai multe eseuri, structurate după aspectele creației sale, în câteva numere din a doua jumătate a anului trecut, semnate de colaboratorul nostru activ, poetul și criticul literar Tudor PALLADI. Și în acest număr de ziar vă propunem un eseu de același autor.

Motive-model militante. Recită din perspectiva etico-civică a devenirii, poezia socio-umană a poetului își manifestă plenar caracterul ei militant și valențele reflexiv-atitudinale alimentate de simboluri și tropi însoțiți cu priză la realitățile noastre de ieri și de azi, dacă nu dintotdeauna. Poeme cum sunt „Cântare scrisului nostru” (Consacrat lui Ion Druță), „13 strofe despre mancurți”, „Scrisoare din Basarabia”, „Inscripție pe stâlpul porții”, „Glonte internatist”, „Sunt”, „Poem” (lui Ion Caraion), „Ascultă”, „Cântec popular”, „Tămâie și licheni”, „Ridică-te!” (închinată Marii Adunări Naționale) ne pun în fața adevărului că scrisul pentru Grigore Vieru era un moment al trăirilor directe și indirecte, fără a abandona efectul estetic.

Aerul nearomatic și densitatea etică, civismul vertical din piesele gen cele nominalizate relevă nu doar un întreg constituit grație unor anume situații conjuncturale (dictate de tensionarea artificială, fortuită a raporturilor comportamentale favorizate și de anume forțe ideologice și nu numai

din afară, dar și o redirectionare a lirismului vierean înclinând spre slujirea intimă a condiției sociale a scrisului, venind în armonie cu trăirile directe și indirecte ale contemporanilor și compatrioților săi. Or, problema limbii, bunăoară, este una epocală și niciodată una formală, deși forțele „opozitive” sunt departe de a conștientiza necesitatea internă a rezolvării ei dintr-o perspectivă sau alta, pentru ele nu contează factorul autohton național, deghizându-se, astfel, sub masca internaționalismului pansovietic într-o contribuție la degradarea și mai dureroasă a situației create nu fără ajutorul lor, desigur.

Poetul este luptător adevărat, cu inima deschisă, cu

credința în Dumnezeu, spre respectarea legilor universale. („Sunt un om al nemâniei,/ Lumii astea nestrăin. Vin din munți latinei,/ Deci și scrisul mi-i latin!”) Polemica locutorului, meditativ-liricului ce se împotrivesc evoluției socioculturale autohtone/naționale este una ce pune în lumină cumsecădenia neamului, pașnic din fire. De unde și versurile ce denotă faptul: „Deci, lăsați-ne în firea/ Moștenită din bătrâni/Și-ți în loc iubirea,/Pacea unor oameni buni”.

La fel și alte poeme se disting prin aceeași loialitate atitudinală față de concetățenii de alte etnii („Da, suntem minoritic neam,/Venim din Marele Poem,/Noi nu râvnim alt Râu și Ram/Și altă vină nu avem/Decât aceea, domnii mei,/De-a vă primi cu vin și miei,/Să trăiască! Să trăiți!”)

De remarcat că poetul este destul de obiectiv, de aceea virulența versurilor nu trebuie

să supere pe nimeni, de vreme ce adevărul primează. Onoarea civică nu-i permite creatorului a fi indiferent față de aspirațiile seculare ale neamului spre libertate în deplinul înțeles al cuvântului sub toate aspectele de-un ordin sau altul. Un exemplu concludent ne servește și piesa „Glonte internatist”, consacrat, precum ne mărturisește dedicația, celor „care au cerut să fie împușcați”, pentru că-și apără consăngenii în propria casă de cei certați cu bunul simț al conviețuirii sociale, ocrotindu-le „cultura veche” și „nu de festival”, cum zice ironic clasicul nostru modern. Senin și smerit, visător și luptător locutorul reflexiv-liric vierean este unul al Casei, al Neamului („Cartea cea cu pagini sfinte/o albină truditoare/”Fardată” cu polenul Lunii”, „ poate însuși viitorul Poporului cu chip de salce”, „cel ce vrea să cânte-n Piață/A libertății dulci prescură”, „pata cea de sânge, zisă/Republica Moldovenească”, „Prutul singur și istoric ” și „doina, taina ei, pe care/Nu poți s-o-năbuși, nici s-o sperii/Chiar dacă ar fi acoperită/Cu-o mie una de Siberii”), identificat de sus și de jos cu Destinul său la propriu și la figurat. De aceea îndemnul poetului către Basarabia de a se „ridica din suferință și din umilință” este nu numai unul imnic, dar și deic, cinstind dorul de libertate și viața/trăirea în Adevăr.

Tudor PALLADI

CÂNTARE SCRISULUI NOSTRU

(lui Ion Druță)

Sunt un om al nemâniei,
Lumii astea nestrain.
Vin din munții latinei,
Deci, si scrisul mi-i latin!
Zis-a cerul: „Fiecare
Cu-al sau port, cu legea sa!”
Scrisul ei și râma-l are,
Eu de ce nu l-as avea?!

Ah, din sângele ființei
Ni l-ați smuls și pângărit

Și pe lemnul suferinței
Ca pe Crist l-ați răstignit!
Ochii lui cei ai uimirii,
Când i-ați scos și nimicit,
Ați scos ochii nemuririi
Ce pre noi ne-au îndrăgit.
Ne-ați vroit schimba chiar
Țeasta,
Sufletul, străvechiul grai,
Învățându-ne că asta
E un bine, e un rai.
Dar din... mare „paradisul”
Iată ce-nvățarăm noi:
Cine-nțai își fură scrisul,
Celelalte-ți ia apoi!
Vremuri alte vin sa nască

Omul unui nou destin.
Cum mințitu-m-ai, strâmb
dascăl,
Scrisul meu ca mi-i străin.
Și din gură și din carte
Cum mințitu-m-ai mereu,
Cum urātu-m-ai de moarte
Când aflai ca-i scrisul meu!
Știu: ești gata să mă rumegi
În slugarnicii tăi clești
Când mă uit cu ochii umezi
Către crinii latinești.
Știu că pașii tăi mă latră
Când, durut, la el revin.
Ci va arde da! în vatră
Focul scrisului latin!

Foc de care mult mi-i sete,
Care,-ndurerat și sfânt,
Grăul altor alfabete
N-a aprins și ars nicioand.
Deci, lăsați-ne în firea
Moștenită din străbuni
Și-ți primi în loc iubirea,
Pacea unor oameni buni.
Nu-i o vină, Doamne iartă,
Floarea lui că o văzum,
Că ne-am fost iubit odată
Și ne mai iubim și-acum.
Sunt un om al nemâniei,
Lumii astea nestrain.
Vin din munții latinei,
Deci, si scrisul mi-i latin!

Anul 2015 – Anul Internațional al Luminii

La inițiativa Societății Internaționale pentru Optică și Fotonică și a mai multor organizații științifice din lume, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat anul 2015 Anul Internațional al Luminii, lansat oficial în cadrul Sesiunii științifice internaționale, care și-a ținut lucrările pe 19 - 20 ianuarie curent, la Paris. La eveniment au participat circa 1200 de delegați din aproape 100 de țări ale lumii, printre care reprezentanți ai ONU și UNESCO, ai diferitelor organizații internaționale și europene, fonduri de cercetare, peste 200 de laureați ai Premiului Nobel și un număr impunător de oameni de cultură.

Republica Moldova a fost reprezentată de academicianul Valeriu Canțer, președintele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, președintele Societății Fizicienilor din Moldova, care a declarat: „În Anul Internațional al Luminii trebuie să promovăm știința, arta, cultura și educația de caritate. Lumina este un termen integrator la tot ce este adevărat, nou, curat”.

În continuare vă propunem la această temă un interviu realizat cu academicianul Ion TIGHINEANU, prim-vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei, membru al Societății Internaționale pentru Optică și Fotonică și al Societății pentru Optică din SUA.

CORRESPONDENTUL: Care sunt etapele-cheie de dezvoltare a științei și tehnologiilor optice?

Ion TIGHINEANU: Dacă e să ne referim la ultimele două secole, voi menționa lucrarea fizicianului francez Augustin Fresnel, publicată în 1815, în care este expusă noțiunea luminii ca undă și se propune o interpretare a fenomenului de difracție. Este interesant că, în același an, Fresnel a prezentat aceste rezultate la Academia de Științe din Paris, adică în orașul selectat pentru inaugurarea Anului Internațional al luminii. După 50 de ani, în 1865, fizicianul scoțian James Maxwell a publicat teoria electromagnetismului, bazându-se pe sistemul său de ecuații care reflectă legile câmpului electromagnetic. În 1905, fizicianul german Albert Einstein explică efectul fotoelectric cu ajutorul teoriei cuantelor și în rezultat este distins, în anul 1921, cu Premiul Nobel pentru fizică. Urmează elaborarea primului laser în 1961, invenție ce a

adus în 1964 savanților sovietici Nikolai Basov și Aleksandr Prokhorov, precum și profesorului Charles Townes din SUA, Premiul Nobel pentru fizică. De menționat, că astăzi laserul a devenit un atribut al existenței noastre, fiind implementat în cele mai variate sfere – de la tehnica audio-video, păstrarea și transmiterea informației, până la diverse dispozitive utilizate în cercetare, medicină, industrie etc.

În 2014, Premiul Nobel pentru fizică a fost decernat savanților japonezi Shuji Nakamura, Isamu Akasaki și Hiroshi Amano pentru inventarea, cu peste 20 de ani în urmă, a diodelor cu emisie de lumină albastră, care au permis ulterior elaborarea unor surse puternice și economice de lumină albă.

COR.: Cum credeți, laserul polaritonic, la care v-ați referit mai devreme, va aduce un nou Premiu Nobel?

I. T.: Sursa de lumină, elaborată anul trecut de profesorul Pallab Bhattacharya și colegii săi de la Universitatea din Michigan, SUA, reprezintă o diodă laser, a cărei funcționare nu se bazează pe electroni, ci pe polaritoni. În comparație cu laserele obișnuite, emisia laserului polaritonic poate fi modulată la frecvențe mult mai mari. Pentru noi este important faptul că teoria fenomenului de condensare Bose-Einstein a excitonilor și biexcitonilor în corpuri solide a fost, în premieră, propusă, cu

mulți ani în urmă, de academicianul Svecoslav Moscalenco, unul dintre puținii cercetători moldoveni distinși cu Premiul de Stat al fostei U.R.S.S. în domeniul științei și tehnicii. Ne bucură faptul că fenomenul, prezis de savantul nostru cu peste 50 de ani în urmă, nu numai că a fost confirmat experimental, dar actualmente conduce și la inventarea unor noi lasere, mult mai eficiente și mai economice decât cele existente. Sper ca laserul polaritonic să fie cât mai curând implementat în practică, iar savanții care au contribuit să fie apreciați după merit.

COR.: În contextul Anului Internațional al Luminii, ce evenimente își propune să organizeze comunitatea științifică din Republica Moldova?

I. T.: Comunitatea științifică din țara noastră are deja o agendă pentru marcarea acestui eveniment de anvergură și voi enumera doar principalele acțiuni în ordine cronologică. Astfel, între 21 și 24 mai se preconizează desfășurarea a două simpozioane internaționale, dedicate Anului Internațional al Luminii și vor fi organizate la Universitatea Tehnică a Moldovei și Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, primul eveniment fiind integrat în agenda Conferinței Internaționale în Telecomunicații, Electronică și Informatică. În perioada 23-26 septembrie 2015, Academia de Științe și

Universitatea Tehnică vor organiza ediția a III-a a Conferinței Internaționale în domeniul Nanotehnologiilor și Ingineriei Biomedicale, cu un simpozion-satelit consacrat Anului Internațional al Luminii.

Vom participa activ și în cadrul unor evenimente desfășurate în afara țării. Mă refer la Conferința Internațională în Nanotehnologii, organizată de Societatea Internațională pentru Optică și Fotonică în Barcelona, Spania, la 4-6 mai, unde am onoarea să fiu președinte al Forului, precum și la Conferința Internațională ROMOPTO-2015 ce-și va desfășura lucrările la 1-4 septembrie, la Academia Română, la București. În contextul participării la Forul ROMOPTO, delegația Republicii Moldova va întreprinde o vizită de documentare la Infrastructura Luminii Extreme de pe lângă Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” din București.

Printre alte evenimente de importanță majoră merită să fie menționată editarea unei cărți despre viața și activitatea ilustrului astrofizician Nicolae Donici, explorator al eclipselor solare, planetelor, luminii zodiacale etc., cu contribuția cercetătorilor științifici de pe ambele maluri ale Prutului.

COR.: Vă mulțumim.

**Interviu realizat de
Eugenia TOFAN,
Centrul Media al A.Ș.M.**

Caziere de integritate ale agenților publici

Instituțiile statului vor putea solicita Centrului Național Anticorupție caziere de integritate profesională ale agenților publici. CNA eliberează caziere de integritate agenților publici, începând cu 1 ianuarie 2015. Documentul va atesta existen-

ța sau lipsa în baza de date a Centrului Anticorupție a unor mențiuni privind agentul public, iar scopul acestuia constă în prevenirea angajării ulterioare în serviciul public a funcționarilor care nu dau dovadă de integritate în cadrul testelor de integritate realizate.

Potrivit Regulamentului cu privire la ținerea și utilizarea cazierului privind integritatea profesională a agenților pu-

blici, eliberarea certificatului se va solicita în scris, în limba de stat, de către conducătorul entității publice sau, după caz, de către organul de autoadministrare sau persoana special împuternicită de acesta în procesul de încadrare în entitățile publice. La încadrarea agentului public care, în ultimii 5 ani, a activat în CNA și SIS, angajatorul va cere cazierul privind integritatea profesională atât de la SIS, cât și de la CNA.

Rezultatele testării integrității profesionale desfășurate de către Centrul Național Anticorupție sau Serviciul de Informații și Securitate vor fi stocate în baze de date gestionate separat, iar rezultatele testelor desfășurate de către Ministerul Afacerilor Interne asupra agenților publici din subordinea sa vor fi transmise pentru a fi stocate în baza de date gestionată de CNA.

Evaluarea riscurilor de corupție

Grupul de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Apărării și Centrului Național Anticorupție au finalizat procesul de evaluare a riscurilor de corupție în entitățile subordonate Ministerului Apărării: Departamentul dotări, Centrul militar municipal Chișinău și Secțiunile administrativ-militare Șoldănești, Nisporeni și Florești. Evaluarea riscurilor de corupție a avut ca obiectiv identificarea factorilor instituționali care favorizează sau pot favoriza corupția în domeniul achizițiilor publice, administrării patrimoniului public, precum și a procedurii de încorporare, evidență și documentare a cetățenilor cu obligațiune militară.

În cadrul evaluării au fost analizate actele normative și regulamentele interne de ac-

tivitate ale subdiviziunilor instituției, realizată chestionarea angajaților, examinate cazuri concrete de corupție comise de angajații instituției, evaluată relația instituției cu publicul etc.

Ca rezultat al activității, grupul de lucru a identificat vulnerabilități și riscuri de corupție care pot afecta atât integritatea instituției cât și a angajaților.

Întru diminuarea acestora, a fost elaborat un Plan de integritate, document de politici care include măsuri concrete de prevenire a corupției în cadrul instituțiilor vizate, inclusiv cu privire la îmbunătățirea ca-

drului normativ departamental, eficientizarea sistemului organizatorico-juridic al instituției și de control intern, sporirea vigilenței și sensibilizării legate de integritate și consolidarea relațiilor instituției cu publicul.

Mită de 9.000 de euro

Un avocat din Chișinău a fost reținut de CNA și procurorii anticorupție, fiind bănuț de trafic de influență. Acesta ar fi pretins 9000 de euro de la clientul său pentru a-l scăpa de pușcărie, susținând că

Concret, avocatul i-ar fi promis că îi poate convinge pe oamenii legii să claseze dosarul penal împotriva acestuia. Bărbatul era cercetat penal pentru escrocherie și risca până la 15 ani de închisoare.

Operațiunea de reținere a avut loc pe strada M. Basarab din Chișinău. Avocatul a fost reținut în flagrant după primirea a 3.000 de euro de la denunțator.

În acest caz, a fost deschis un dosar penal pentru trafic de influență. Dacă va fi găsit vinovat, avocatul riscă o amendă

în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani.

ar avea influență asupra unor judecători și altor persoane din instituțiile de drept și că-i poate determina să soluționeze pozitiv cazul.

Sentință pentru un inspector fiscal

Un inspector principal al Direcției control fiscal din cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat Chișinău a fost amendat pentru trafic de influență cu 60.000 de lei și privat de dreptul de a ocupa funcții publice timp de un an. Potrivit informațiilor, în vara anului trecut inspectorul a pretins de la proprietarul unui salon de frumusețe 3.000 de lei. În schimbul banilor, funcționarul a promis că-și poate influența superiorii să emită o decizie privind reducerea cu 50% a unei amenzi pentru anumite încălcări și scutirea, pe viitor, de controale fiscale.

Peste o săptămână, admi-

nistratorul firmei i-a transmis inspectorului suma extorcată, primind, în schimb, decizia IFPS privind aplicarea unei reduceri de 50 la sută din amendă aplicată.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul a recunoscut

în totalitate faptele imputate de procurori. Sentința este cu drept de atac.

Norvegia - țara milionarilor

Norvegia a devenit prima țară din lume unde fiecărui cetățean îi revine un milion de coroane din vânzarea petrolului. Fondul, care colectează veniturile din petrol, a depășit 5.000 de miliarde de coroane, după explozia prețurilor la țiței și gaze naturale. Fondul a fost înființat de stat pentru a asigura Norvegiei un viitor fără griji, atunci când rezervele de petrol se vor epuiza.

Norvegia este al șaptelea exportator de petrol din lume. Conștienți că resursele se vor termina la un moment dat, conducătorii țării au înființat în 1990 un Fond, în care toți cei peste 5 milioane de cetățeni sunt acționari. Până în prezent, valoarea fondului a ajuns la 5.100 miliarde de coroane, echivalentul a peste 600

de miliarde de euro. Aceasta înseamnă că fiecărui norvegian îi revine peste un milion de coroane. Totuși oamenii nu se pot atinge de banii, care sunt gestionați de Banca Centrală. Ei sunt destinați bunăstării generațiilor viitoare.

Patru la sută din bani sunt folosiți pentru plata subvențiilor și a ajutoarelor sociale. Alte

cinci procente sunt folosite pentru consolidarea capitalului țării. Investițiile se fac însă cu mare prudență și cumpătare.

„Am pus la punct o echipă mare dedicată investițiilor imobiliare, astfel încât să putem realiza mai multe tranzacții. Dacă vom investi sau nu, aceasta depinde însă de piață și de oportunități”, spun reprezentanții Fondului de Stat.

Strategia autorităților de la Oslo a dat roade. Fondul de Stat reprezintă 18,3% din PIB-ul țării, fiind cel mai mare din lume. Și, în timp ce alte state europene se zbat să iasă din criză, Norvegia deține aproape 1% din totalul acțiunilor la nivel mondial.

Datorită bine cunoscutului arhitect Dave Edwards, în Marea Britanie poate apărea un zgârie-nori din alge, care va oferi rezidenților apă, alimente și energie. Membrana verde exterioară va asigura condițiile

naturale pentru îmbunătățirea calității aerului și creșterea alimentelor. Îmbunătățirea ae-

rului va fi asigurată de capacitatea naturală a algelor marine de a absorbi emisiile de CO2.

Pentru a se obține biometan, este utilizată masa verde. Biometanul va genera energia electrică și va alimenta clădirea cu căldură. La rândul său, deșeurile din biomasă vor fi utilizate cu folos - ca îngrășământ natural.

Vara, excesul de căldură va fi transformat în energie mecanică. Acest lucru se va întâmpla

din cauza motorului termic invers, de locație terestră. Obținute pe parcursul sezonului de vară, deșeurile de biomasă, precum și produsele de funcționare a metroului din Londra, vor fi folosite ca exces de căldură, care va încălzi casa din alge în timpul iernii.

Parterul clădirii este deja rezervat de Departamentul de Stat pentru Servicii Financiare. Anume aici vor fi găzduite birourile personalului. Etajele

superioare vor fi ocupate de oameni obișnuiți, care vor reuși să cumpere apartamentele în FSMA Tower, diverse organizații publice, întreprinderi și centre comerciale.

Din structurile similare poate fi identificat Park Royal Tower - clădirea este aproape complet acoperită cu plantații verzi. Cu toate acestea, proiectanții FSMA Tower au decis să meargă mai departe, creând din clădire un fel de bioreactor.

Zgârie-nori din alge în Londra – miracolul civilizației

Abonarea 2015

Continuă abonarea pentru anul 2015 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC”, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Sergiu PÎSLARU - redactor
Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.
Dat la tipar 30.01.2015

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică